

РЕШЕНИЕ

№ 331

гр. С., 09.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – С., XII-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: И.Р.

при участието на секретаря В.С.П.И.
като разгледа докладваното от И.Р. Гражданско дело № 20215530104567 по описа за 2021 година

Предявени са искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК.

Ищецът П. твърди в исковата си молба, че на 10.03.2006 г. сключил с ответника договор за издаване на кредитна карта № 13РКО-А-5745/10.03.2006 г., по който му издал кредитна карта Mastercard и му предоставил банков кредит - овърдрафт по посочената в исковата молба картовата разплащателна сметка в размер на 1000 лева. Договорът бил сключен при условията на чл. 298, ал. 1 ТЗ и неразделна част от него били общите условия за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти без депозит М. и V., тарифата за такси и комисиони и бюлетин за лихвите, начислявани по банковите сметки в национална и чуждестранна валута. Срокът за погасяване на ползвания овърдрафт бил на 10.03.2008 г., освен ако срока на договора не бъде продължен. Ако кредитополучателят не желаел срокът за ползване на овърдрафта да бъде продължен, трябвало да уведоми банката за това в писмена форма не по-късно от един месец преди датата на изтичане на срока и погаси изцяло дебитното салдо по сметката до изтичане на срока на договора за кредитна карта. Ако кредитополучателят не желаел картата да бъде подновена, трябвало да уведоми банката за това в писмена форма не по-късно от един месец преди датата на изтичане на срока на валидност на картата. Последното автоматично удължаване на срока за ползване на овърдрафта било до 10.03.2022 г., тъй като ответникът не бил заявил, че не желаел срокът за ползване на овърдрафта да бъде продължен и кредитната карта да бъде подновена. Същият бил длъжен всеки месец на 5-то число да внася по сметката си при ищеца минимална погасителна вноска в размер на 5 % от дебитното салдо по картовата разплащателна сметка; имал право да извършва разплащания с картата само до разрешения кредитен лимит, като при надхвърлянето му, независимо от причината, бил длъжен

незабавно да погаси сумата, с която бил надхвърлен. Годишната възнаградителна лихва била 18 %. При неплащане на месечна погасителна вноска или надхвърляне на разрешения кредитен лимит ищецът начислявал годишна наказателна лихва за забава в размер на годишната възнаградителна лихва, увеличена с надбавка от 10 %. Банката имала право да обяви ползвания овърдрафт за изцяло и предсрочно изискуем след писмено предизвестие до кредитополучателя за срок, определен от банката, в случай че кредитополучателят не извършел което и да било плащане по договора за кредитна карта и общите условия повече от пет работни дни след датата, на която било станало изискуемо. От 06.03.2008 г. ответникът бил в забава на плащанията по договора и не бил платил 158 минимални погасителни вноски с посочени подробно в исковата молба падежи. На 06.03.2008 г. надвишил разрешения кредитен лимит от 1000 лева и надвишението не било незабавно погасено. По силата на т. 28, б. „а“ от ОУ ищецът обявил на ответника предсрочната изискуемост на банковия кредит с писмено предизвестие с изх. № 231-101/08.02.2021 г. и същият кредит бил направен предсрочно изискуем на 06.04.2021 г., въпреки което ответникът не бил погасил всички свои задължения по него и към 23.04.2021 г. общият им размер възлизал на 41 512.39 лева, от които 1000 лева главница, с 1915.26 лева възнаградителна лихва от 06.03.2008 г. до 05.04.2018 г., с 568 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 05.04.2021 г., с 37 671.69 лева наказателна лихва за забава от 06.03.2008 до 19.03.2018 г., с 304.72 лева наказателна лихва за забава от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., с 4.72 лева законна лихва по чл. 86, ал. 1 ЗЗД от датата на предсрочна изискуемост на 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г. и 48 лева начислени на 09.03.2021 г. разноси за обявяване на предсрочна изискуемост на банковия кредит. На 23.04.2021 г. ищецът подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК срещу ответника въз основа на извлечение от счетоводните си книги, като съгласно чл. 6, ал. 2 ГПК поискал издаване на заповед за изпълнение, разпореждане за незабавно изпълнение и изпълнителен лист срещу ответника за част от вземанията по договора за банков кредит, а именно 1000 лева главница и законна лихва от 23.04.2021 г. до погасяване на олихвяемото вземане, с 568 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 05.04.2021 г., с 304.72 лева наказателна лихва от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., с 4.72 лева законна лихва от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г., с 48 лева начислени на 09.03.2021 г. разноси за обявяване на предсрочна изискуемост на банковия кредит. По заявлението било образувано ч.гр.д. № 1895/2021 г. на Районен съд С. и на 29.04.2021 г. издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК с № 217/29.04.2021 г., с която било разпоредено ответникът да заплати на ищеца 1000 лева главница със законната лихва от 23.04.2021 г. до изплащането ѝ, с 568 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 05.04.2021 г., с 304.72 лева наказателна лихва за забава от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., с 4.72 лева законна лихва от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г., с 38.51 лева държавна такса и 50 лева юрисконсултско възнаграждение. След 23.04.2021 г. ответникът не бил извършвал доброволно погасяване на дължими суми по договора. На 09.09.2021 г. ищецът получил съобщение от Районен съд С., с което му се указвало в едномесечен срок от получаването му да предяви иск за вземането по заповедта. Искането е да се признае за установено по

отношение на ответника, че дължи на ищеца сумата от 1000 лева за главница от невърнат кредит по горепосочения договор, с 568 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 05.04.2021 г., с 304.72 лева наказателна лихва от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., с 4.72 лева законна лихва от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г., и законна лихва върху главницата от 23.04.2021 г. до изплащането ѝ, за изпълнение на които парични задължения е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 1895 по описа за 2021 г. на С. районен съд. Претендира за сторените в заповедното и настоящото производство разноски.

Ответникът С.В.А. оспорва предявените искове, които моли съда да отхвърли, като неоснователни и му присъди сторените по делото разноски, с възражения и доводи, включително и за изтекла погасителна давност и неравноправност на клаузата за автоматично продължаване от ищеца на срока на договора, изложени подробно от пълномощника му в подадения в срок отговор и в хода на делото по същество.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност с исканията, възраженията и доводите на страните, взе предвид и настъпилите след предявяване на исковите факти, от значение за спорното право, намери за установено следното:

По допустимостта на предявените искове

Същите искове са допустими, независимо, че с постановеното в хода на настоящото дело и влязло в сила на 22.12.2021 г. определение № 764/22.12.2021 г. по приложеното в.ч.гр.д. № 1820 по описа за 2021 г. на С. окръжен съд е била уважената частната жалба на ответника по чл. 419 ГПК и отменено в тази му част разпореждането за незабавно изпълнение на издадената в заповедното производство заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК на процесните вземания и обезсилен издадения на 29.04.2021 г. изпълнителен лист по чл. 418 ГПК, защото по въпроса за допустимостта в тази хипотеза на иска по чл. 422 ГПК е налице съдебна практика на ВКС, според която, обезсилването на издаден изпълнителен лист по чл. 418 ГПК, произтичащо от отмяна на допуснато незабавно изпълнение на заповедта за изпълнение, не рефлектира върху правния интерес от установителния иск за съществуване на вземането, предмет на издадената заповед, защото е отменено само разпореждането за допускане на незабавното ѝ изпълнение и обезсилен изпълнителния лист, без да се засяга самата заповед за изпълнение, в която хипотеза тя ще съставлява съдебно изпълнително основание само в случай на успешно проведен исков процес по иска по чл. 422, вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК, какъвто е и случая (Р 168-2013-II т.о., Р 88-2011-II т.о. и Р 152-2012-II т.о.).

По основателността на предявените искове

За процесните вземания ищецът е подал на 23.04.2021 г. заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист по чл. 418 ГПК срещу ответника, за разглеждането на което е било образувано приложеното ч.гр.д. № 1893/2021 г. на СтРС, по което на 29.04.2021 г. е издадена исканата заповед по чл. 417 ГПК и

изпълнителен лист по чл. 418 ГПК, обезсилен след това с горепосоченото въззивно определение, срещу която заповед на 29.07.2021 г., в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК, ответникът е подал възражение по чл. 414 ГПК, поради което на 06.10.2021 г., в срока по чл. 415, ал. 4 ГПК, ищецът е предявил по делото процесните искове по чл. 422, ал. 1 ГПК, които поради това се смятат предявени на 23.04.2021 г., когато е подал в съда заявлението си за издаване на заповедта по чл. 417 ГПК срещу ответника (чл. 422, ал. 1 ГПК).

На 10.03.2006 г. страните са сключили в писмена форма, при общи условия, представения по делото договор за издаване на кредитна карта № 13РКО-А-5745/10.03.2006 г., представляващ договор за банков кредит по смисъла на чл. 430 ТЗ (чл. 7-13). За този договор са неприложими разпоредбите на отменения ЗПК (Обн., ДВ, бр. 53/30.06.2006 г., в сила от 01.10.2006 г., отм., бр. 18/05.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г.), защото е обнародван и влязъл в сила след сключването му, а на разпоредбите му не е придавано обратно действие (чл. 14, ал. 1 ЗНА). Неприложими са и разпоредбите на сега действащият ЗПК (Обн., ДВ, бр. 18/05.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г.), защото нормите му не се прилагат за договори за потребителски кредит сключени преди влизането му в сила, какъвто е процесният, с изключение на чл. 14, 15, 26 и 35 ЗПК, които обаче не се отнасят за случая (§ 5 от ПЗР на ЗПК). За процесният договор са неприложими и разпоредбите на сега действащият ЗЗП (Обн., ДВ, бр. 99 от 9.12.2005 г., в сила от 10.06.2006 г.), защото е влязъл в сила след сключването му, а на разпоредбите му не е придавано обратно действие (чл. 14, ал. 1 ЗНА). Поради това за процесния договор за кредит се прилагат разпоредбите на ТЗ, ЗЗД и ЗЗППТ (Обн. ДВ, бр. 30/1999 г., в сила от 03.07.1999 г., отм. ДВ, бр. 30/11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г.).

По силата му ищецът е приел да издаде на ответника посочената в чл. 1 от договора кредитна карта с разплащателна сметка, по която да му предостави за ползване банков кредит – овърдрафт в размер на 1000 лева, а ответникът се задължил да ползва и върне този кредит с уговорените в договора, общите условия и тарифа на ищеца - лихви, такси и комисиони, в срок до 10.03.2008 г., който срок на картата и ползване на овърдрафта се подновява/продължава от ищеца автоматично/служебно, при условията и по реда на чл. 36.2 от общите условия на договора - за нов двугодишен период, ако ответникът не го е уведомил писмено, че не желае продължаването му не по-късно от един месец преди изтичането на срока му на действие и погаси изцяло дебитното салдо до този момент (л. 7 и 12). Следователно, тази клауза на чл. 36.2 от ОУ на договора предвижда срок от 23 месеца за ответника, да уведоми писмено ищеца не по-късно от един месец преди изтичане на всеки двугодишния му срок, че не желае подновяването му за нов срок от две години. А след като е така, въпреки неоснователните възражения и доводи за противното на ответника в отговора му, тази клауза не би могла да се приеме за неравноправна смисъла на чл. 35, ал. 1 и ал. 2, т. 7 ЗЗППТ (отм.), защото не предвижда необосновано кратък срок за автоматично продължаване с още две години на срока на процесния договор за кредитна карта, при непротивопоставяне на потребителя - ответник. Нещо повече. В чл. 36.3 от ОУ на договора е предвидена и друга възможност за ответника да прекрати едностранно действието на този

договор с двумесечно писмено предизвестие до ищеца, след като погаси изцяло дебитното салдо до момента и изпълни останалите си задължения по него, в който случай следва да върне и картата (л. 12). Ето защо съдът намери, че въпреки неоснователните възражения и доводи за противното в отговора, клаузата на чл. 36.2 от ОУ за автоматично продължаване на срока на действие на договора за нови две години при липса на писмено противопоставяне на ищеца не по-късно от един месец от изтичането му, не е неправопонавна.

Страните не спорят, че ищецът е изпълнил горепосочените си договорни задължения по този договор, като е открил на ответника посочената в същия разплащателна сметка при него и му е издал за ползването ѝ уговорената кредитна карта, като му е предоставил по същата сметка и уговорения в договора кредит – овърдрафт от 1000 лева, който ответникът е усвоил. От т. 3 на заключението на назначената по делото съдебно - икономическа експертиза, което съдът възприема изцяло, поради неоспорването му от страните и липсата на противоречие с останалите доказателства, се установява още, че на 06.03.2008 г. е и превишен предоставеният кредитен лимит от 1000 лева по договора, като на същата дата ответникът е и изпаднал в забава, като в периода от 05.03.2008 г. до 05.04.2021 г. не е погасил общо 158 броя минимални погасителни вноски, видно и от представеното от ищеца и неоспорено от ответника извлечение от счетоводни книги на ищеца (л. 27 и 68).

Поради това ищецът обявил на 30.03.2021 г. кредита за изцяло и предсрочно изискуем на основание чл. 28, б. „а“ от ОУ на договора, което е денят, след изтичане на дадения на ответника 5-дневен срок от връчената му от ЧСИ на 22.03.2021 г. покана/писмено предизвестие на ищеца за обявяването на този кредит за предсрочно изискуем на това основание (л. 25-26). Поради това на 30.03.2021 г. е настъпил и падежа за връщането на този кредит с дължимата до тази дата възнаградителна лихва за ползването му и законна лихва за забава в плащането му (т. 18 от ТР № 4-2014-ОСГТК, т. 2 от ТР № 3/2017 от 27.03.2019 г. на ОСГТК и Р 38-2019-II т.о.).

Страните не спорят, а и по делото няма данни, до получаване на тази връчената му от ЧСИ на 22.03.2021 г. покана на ищеца за обявяване на предсрочна изискуемост на този кредит в 5-дневен срок след получаването ѝ, ответникът да е подавал писмено уведомление по чл. 36.2 от ОУ за прекратяване на този договор, нито пък двумесечно предизвестие за същото по чл. 36.3 от ОУ (л. 25-26). Няма данни този договор да е бил прекратяван до този момент и от ищеца на някое друго законово или договорно основание. Поради това действието му не е било прекратявано до обявяването му от ищеца на 30.03.2021 г. за предсрочно изискуем с връчената на 22.03.2021 г. на ответника чрез ЧСИ горепосочена покана и изтичане на 29.03.2021 г. на дадения му с нея 5-дневен срок за доброволно изпълнение (чл. 36.2 от ОУ на същия договор).

Възраженията за противното в отговора са неоснователни. Вярно е, че съгласно чл. 36 и 36.1 от ОУ, срокът за ползване на овърдрафта съвпада с този на валидност на картата, а по делото няма данни след 10.03.2008 г. ответникът да е получавал от ищеца друга карта по договора. Но също така е вярно, че неполучаването ѝ от ответника не е уговорено в чл. 36.2

от ОУ на договора като прекратително или неподновящо автоматично срока му на действие условие. Тъкмо напротив. Такова право да откаже да поднови картата и продължи срока на овърдрафта е предвидено в чл. 36.2, изр. 4 от ОУ на договора само за ищеца, а от същото няма данни той да се е възползвал (л. 12). Вярно е също така, че от ЗСИЕ е видно още, че след 06.03.2008 г. ответникът е преустановил плащанията си по договора и не е извършвал такива до приключване на съдебното дирене по делото, а съгласно посочените в отговора клаузи на чл. 24 и 25 от ОУ на договора, ищецът е имал право в този случай да блокира картата и обяви кредита за предсрочно изискуем (л. 68). Но също така е вярно, че по делото няма данни и от това си право ищецът да се е възползвал и да е обявил на това основание кредита за предсрочно изискуем и уведомил ответника за това си волеизявление до изпращане на връчената му чрез ЧСИ на 22.03.2021 г. горепосочена покана за това. А дори при това положение да се приеме, че в този случай в чл. 25 от ОУ на договора е уговорена автоматична предсрочна изискуемост на този кредит (както се поддържа в отговора), то и тогава същата не е произвела действие, защото няма данни ответникът да е бил уведомен за нея от ищеца (т. 18 от ТР 4-2014-ОСГТК на ВКС). Поради това съдът намира за неоснователни възраженията в отговора, че срокът за връщане на процесния овърдрафт не бил автоматично продължаван съгласно чл. 36.2 от ОУ на договора, защото нямало данни да била издавана нова кредитна карта и ответникът да бил ползвал овърдрафта и след изтичане на уговорения в чл. 3 от договора срок до 10.03.2008 г.

С подписът си под договора ответникът е декларирал, че са му предоставени и е запознат и съгласен с представените по делото общи условия на ищеца, при действието на които е бил сключен този договор (чл. 11 от същия договор, л. 7, чл. 298, ал. 1, т. 1 и ал. 2, във вр. с чл. 430, ал. 3 ТЗ).

В чл. 6 от същия договор страните са уговорили, че за предоставения овърдрафт ответникът дължи годишна лихва от 18 %. На това основание ищецът е начислил на ответника процесната възнаградителна лихва от 568 лева за периода от 06.04.2018 г. до 05.04.2021 г., видно от т. 5 на ЗСИЕ (л. 68). Според т. 2 от задължителното за съдилищата ТР № 3/2017 от 27.03.2019 г. на ОСГТК на ВКС обаче, при обявяване на кредита за предсрочно изискуем, уговорената възнаградителна лихва за последващ период, след настъпване на предсрочната изискуемост, не се дължи. С представената покана/предизвестие, връчена от ЧСИ на ответника на 22.03.2021 г., ищецът е обявил на основание чл. 28, б. „а“ от ОУ кредита за предсрочно изискуем на 30.03.2021 г. (което е денят, след изтичането на дадения на ответника с тази покана 5-дневен срок от връчването ѝ за доброволно изпълнение), поради забава в плащане на дължимите минимални погасителни вноски за погасяването му (л. 25-26). Следователно. Претендираната възнаградителна лихва от 568 лева за периода от 06.04.2018 г. до 05.04.2021 г. е начислена и след 30.03.2021 г., когато кредитът е обявен да предсрочно изискуем (в този смисъл т. 18 от мотивите на ТР 4-2014-ОСГТК). Както се посочи обаче, ответникът дължи такава лихва само за периода от получаването на кредита до настъпването на падежа за връщането му, независимо дали той е настъпил на уговорена в договора дата или с обявяването му от кредитора за предсрочно изискуем (чл. 240, ал. 2

33Д). До този ден той дължи възнаградителна лихва, защото тя е възнаграждението за ползването на кредита (т. 2 ТР 3/2017 ОСГТК). Поради това не се дължи след настъпване на падежа за връщането му (т. 2 ТР 3/2017 ОСГТК). При невръщането му на падежа ответникът изпада в забава, защото не е изпълнил задължението си да го върне (чл. 84, ал. 1, изр. 1 33Д). А от изпадането си в забава той не дължи вече възнаградителна, а само законна лихва по чл. 86, ал. 1 33Д, защото е налице неизпълнение на задължението му да го върне, а не защото го е получил (т. 2 ТР 3/2017 ОСГТК и Р 703-2004-II т.о.). Поради това вземането за претендираната възнаградителната лихва от 568 лева и за ползването на кредита след обявяване на предсрочната му изискуемост на 30.03.2021 г., не може да бъде признато за съществуващо, защото с настъпване на предсрочната изискуемост на кредита на 30.03.2021 г., е настъпил падежа за връщането му. Поради това ищецът няма вече вземане и за уговорената възнаградителна лихва за ползването му. Понеже в случая вещото лице не е изчислило размера на тази лихва от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г., на която кредита е обявен за предсрочно изискуем и до която се дължи такава лихва, съдът сам я изчисли за този период по реда на чл. 162 ГПК и в уговорения в чл. 6 от договора размер, след което изчисление намери, че за периода от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г. ответникът дължи на ищеца възнаградителна лихва в размер на 537.53 лева. До този размер и за този период е възникнало и съществува вземане на ищеца за същата лихва, а над тази сума до претендираната 568 лева от 30.03.2021 г. до 05.04.2021 г., негово вземане за същата лихва не е възникнало и поради това несъществува към релевантната дата на приключване на съдебното дирене (ТР № 3/2017 от 27.03.2019 г. на ОСГТК на ВКС).

Клаузата на чл. 6 от договора за тази възнаградителна лихва не може да се приеме за нищожна, поради противоречието ѝ с чл. 10, ал. 2 33Д и добрите нрави, за спазването на които съдът също следи служебно (т. 3 от ТР 1-2010-ОСГТК). От една страна клаузата за тази лихва не противоречи на чл. 10, ал. 2 33Д, защото след отмяната с §1 от ЗР на ПМС № 72/1994 (Обн. ДВ, бр. 33/1994 г.) на РМС № 1238/1951 г. за определяне на максималния размер на договорните лихви (Обн. ДВ, бр. 52/1951 г.), не е определян максимален размер на същите лихви. Поради това максималният размер на договорната лихва (възнаградителна или компенсаторна) е бил ограничен към датата на сключването на договора единствено от добрите нрави по чл. 9 33Д (Р 378-2006-II г.о.). От друга страна същата клауза не противоречи и на тези нрави, които са морални норми, които законът въздига в критерий за оценка на сделките или клаузите в тях. Вярно е, че особеност на същите нрави е, че са неписани и неконкретизирани, но съществуват като общи принципи или произтичат от тях, че такъв принцип на добрите нрави е и справедливостта, която по дефиниция е мяра за съответствие, от която поради това произтича също така общоприетият принцип на тези нрави за еквивалентност (равноценност) на престациите. Вярно е, че поради това се приема, че противоречи на добрите нрави и тази възмездна сделка или клауза от нея, която обаче *съществено* накърнява изискванията за еквивалентност на престациите, и от условията на сключването ѝ става ясно, че са били налице и някой други субективни предпоставки, които обуславят нейната необичайност. Поради това, макар и такива сделки да не са сключени при крайна нужда, добрите нрави не могат да се примирят с тях, защото техен основен принцип

е изискването за еквивалентност на престациите. Последното се подчертава не само от правната доктрина (проф. Витали Таджер, „Гражданско право на НРБ”, дял II, стр. 254). Но и от съдебната практика (Р 1444-1999-V г.о. и Р 615-2010-III г.о.). Според последната обаче, противно на добрите нрави е да се уговаря възнаградителна лихва по обезпечен заем, която надвишава двукратния размер на законната лихва, а случаят очевидно не е такъв (Р 378-2006-II г.о. и Р 906-2004-II г.о.). При него предоставеният на ответника кредит-овърдрафт е обезпечен с уговорените в чл. 5 от договора запис на заповед и залог върху вземанията му по сметките му при ищеца, а размерът на уговорената в т. 6 от договора за ползването му възнаградителна лихва от 18 % годишно върху невърнатия овърдрафт, очевидно не надхвърля двукратния размер на законната лихва по просрочени задължения, която към датата на сключване на този кредит на 10.03.2006 г. (към която следва да се преценява и валидността му - т. 3 от ТР 1-2010-ОСГТК), е била в размер на 12.28 % годишно, а двукратният ѝ размер е бил 24.56 % годишно (ПМС № 72/1994 г. - Обн., ДВ, бр. 33/19.04.1994 г., изм. и доп., бр. 74/22.08.1995 г., бр. 15/22.02.2000 г., отм., бр. 42/05.06.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.). Ето защо съдът намери, че уговорената в т. 6 от процесния договор за кредит клауза за възнаградителна лихва, не е нищожна, поради противоречието ѝ с добрите нрави (чл. 26, ал. 4 ЗЗД).

Тя не би могла да се приеме и за неравноправна, за наличието на каквито клаузи съдът също следи служебно (чл. 7, ал. 3 ГПК). Вярно е, че неравноправна е всяка клауза в потребителски договор (каквто е и процесния), която отговаря на общите условия на приложимия в случая чл. 35, ал. 1 ЗЗППТ (отм.), независимо дали има за предмет или постига някой от изброените примерно в чл. 35, ал. 2 ЗЗППТ (отм.) (сега чл. 143, т. 1-18 ЗЗП) - конкретни резултати (Р 237-2017-I т.о. и Р 23-2016-I т.о.). Вярно е също така, че поради това неравноправна клауза е всяка уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя (чл. 35, ал. 1 ЗЗППТ отм., сега чл. 143 ЗЗП и Р 11-2014-II т.о.). Вярно е още, че според чл. 35, ал. 2, т. 4 ЗЗППТ (отм.) (в редакцията му към сключването на процесния договор на 10.03.2006 г.), неравноправна е и клаузата, която задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение, а чл. 35, ал. 2, т. 17 ЗЗППТ (отм., в същата му редакция) обявява за такава и всяка друга клауза, която поставя други такива подобни условия. С оглед изложеното обаче, не би могла да се счете за такава неравноправна клауза, която поставя такива други подобни на чл. 35, ал. 2, т. 4 ЗЗППТ (отм.) условия, и уговорената в чл. 6 от процесния договор за кредит клауза за възнаградителна лихва от 18 % годишно върху невърнатия от ответника овърдрафт, защото законната лихва към датата на сключването на му е била 12.28 % годишно, поради което тази клауза не е неравноправна по смисъла на чл. 35, ал. 2, т. 17, във вр. с т. 4 ЗЗППТ (отм.), защото очевидно не би могла при това положение да се приеме за сключена във вреда на ответника, злепоставяйки интересите му да плати прекомерно висока възнаградителна лихва, която да не отговаря на изискването за добросъвестност, присъщо на нормалните договорни отношения и равнопоставеност на

страните по договора за кредитна карта, и да води до значително неравновесие между правата и задълженията им по него. Ето защо съдът намери, че тази клауза не е и неравноправна (чл. 7, ал. 3 ГПК).

Ищецът сам признава в исковата си молба обаче, че наказателната лихва от 304.72 лева по т. 22 и 23 от ОУ, във вр. с т. II.Б2 от бюлетина му за лихвите, която е начислил за забавата на ответника да му заплати дължимите по кредита суми за периодите от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., е в размер на годишната възнаградителна лихва от 18 %, увеличена с надбавка от 10 %, или в размер на 28 % годишно (л. 3). При това положение обаче, клаузите на чл. 22 и 23 от ОУ на договора се явяват неравноправни по смисъла на приложимия към датата на сключването му чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЗППТ (отм.), защото задължават ответника да заплати това необосновано високо обезщетение/наказателна лихва за забава, надвишаващо с 15.72 % законната лихва от 12.28 % към момента на сключването му, и с 18 % законната лихва от 10 % за процесния период (ПМС 426/18.12.2014 г., Обн. ДВ, бр. 106/2014 г.). За такива неравноправни клаузи в потребителските договори съдът следи служебно (чл. 7, ал. 3 ГПК). И тъй като тези неравноправни клаузи на т. 22 и 23 от ОУ не са индивидуално уговорени в договора за кредитна карта, а в т. 22 и 23 от общите му условия, те на това основание са нищожни (чл. 37, ал. 1 и 2 ЗЗППТ отм.). А тъй като именно въз основа на тях ищецът е начислил на ответника 304.72 лева наказателни лихви за забавата му от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., претендираното вземане за същите лихви не е възникнало на това основание и поради това не съществува към релевантната дата на приключване на съдебното дирене по делото (чл. 235, ал. 3 ГПК). Само на това основание искът на ищеца за съществуване на негово вземане за същата наказателна лихва следва да бъде отхвърлен, като неоснователен (чл. 422, ал. 1 ГПК).

От ЗСИЕ е видно, че до приключване на съдебното дирене ответникът не е върнал на ищеца и поради това му дължи невърнатите 1000 лева главница от предсрочно изискуемия кредит. Дължи му с оглед изложеното и 537.53 лева от начислената възнаградителна лихва за периода от 06.04.2018 г. до обявяване на кредита за предсрочно изискуем на 30.03.2021 г. Дължи му и 4.72 лева законна лихва за исковия период от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г. (л. 68). При това положение тежестта да докаже по делото, че е изпълнил своето насрещно парично задължение по този договор и е платил на ищеца тези суми до приключване на съдебното дирене лежи по делото върху ответника (чл. 154, ал. 1 от ГПК). От ЗСИЕ обаче се установи, че същият не е платил на ищеца тези си парични задължения по кредита и след 23.04.2021 г. (л. 68).

Неоснователно е възражението в отговора за погасяване по давност на тези вземания на ищеца за 1000 лева главница, с 537.53 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г. и 4.72 лева законна лихва от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г. Вярно е, че връщането му е уговорено да става на минимални погасителни разсрочени вноски, всяка от които платима до 5-то число на месеца (чл. 18-21 ОУ). Но също така е вярно, че въпреки това тук не става въпрос нито за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в” ЗЗД,

всяко от които да се погасява поради това с кратката тригодишна давност от уговорения в договора падеж за плащането му, нито за 5-годишната давност по чл. 110 ЗЗД за погасяване на всяко от тези вземания, която да започва да тече от падежа за плащането му, както неоснователно се поддържа в отговора. В задължителната си практика ВКС последователно приема, че за разлика от периодичните плащания, всяко от които е независимо и самостоятелно от останалите такива, при договорите за заем/кредит задължението е неделимо независимо, че е уговорено връщането му на погасителни вноски на определени дати, защото това не превръща последните в периодични плащания. Договореното връщане на заема/кредита на погасителни вноски представлява само съгласие на кредитора да приеме изпълнение от длъжника на части (аргумент за противното от чл. 66 ЗЗД). Следователно. Не превръща тези договори в такива за периодични платежи, а представлява само частични плащания по договора. Това становище съответства изцяло на дадените с ТР № 3/18.05.2012 г. на ОСГТК на ВКС разяснения (така и Р 261-2011-IV г.о., Р 103-2013-II т.о. и Р 38-2019-II т.о.). А само това тълкувателно решение е задължителна за съдилищата съдебна практика (чл. 130, ал. 2 ЗСВ и чл. 290, ал. 3 ГПК). Поради това главниците по договорите за заем и кредит се погасяват с общата петгодишна давност по чл. 110 ЗЗД, която, въпреки неоснователните доводи за противното в отговора, започва да тече според нормата на чл. 114, ал. 1 ЗЗД от изискуемостта/падежа за връщането им, който в случая е настъпил с обявяване на процесния кредит за предсрочно изискуем на 30.03.2021 г. (така и т. 18 от ТР 4-2014-ОСГТК и т. 2 ТР 3/2017 ОСГТК). А от тази дата до предявяване в съда на 23.04.2021 г. на заявлението за издаване на заповедта и процесните искове с оглед фикцията на чл. 422, ал. 1 ГПК, очевидно не е изтекла петгодишната погасителна давност по чл. 110 ГПК за връщане на главницата от 1000 лева по процесния кредит. Не е изтекла тази давност и за начислените за ползването ѝ и дължими с оглед изложеното и неплатени от ответника възнаградителни лихви от 537.53 лева за периода от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г.

Вярно е, че според чл. 111, б. „в” от ЗЗД давността за погасяването на лихвите е тригодишна. Но също така е вярно, че това отделяне на различни давностни срокове за главницата и лихвите отпада когато последните са капитализирани, защото в този случай те се погасяват по давност в еднакъв срок с този на главницата, какъвто е и случая (Р 2648-1978-I г.о.). При него в чл. 14.3 от ОУ на договора за кредит е уговорена такава възможност за капитализация по усмотрение на ищеца на начислените лихви чрез прибавянето им към главницата на овърдрафта, за което с подписването на договора ответникът-картодържател е дал своето изрично съгласие (л. 10). Ето защо дължимите от него по договора горепосочени вземания за възнаградителни лихви се погасяват в еднакъв петгодишен срок по чл. 110 ЗЗД с този за погасяването на главницата от 1000 лева за връщането на този кредит, който давностен срок, както се посочи и по-горе, е започнал да тече съгласно чл. 114, ал. 1 ЗЗД от изискуемостта/падежа за връщането му с обявяването му за предсрочно изискуем на 30.03.2021 г., от която дата до предявяване на 23.04.2021 г. на процесните искове, с оглед фикцията на чл. 422, ал. 1 ГПК, очевидно не е изтекла петгодишната погасителна давност по чл. 110 ГПК за връщане и на тези начислени за ползването му възнаградителни лихви. Не е изтекла най-сетне и тригодишната давност по чл. 111, б. „в“ ЗЗД за погасяване на

дължимите от ответника и претендирани от ищеца с иска му 4.72 лева законни лихви от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г., защото и тяхната изискуемост е настъпила с обявяването на кредита за предсрочно изискуем на 30.03.2021 г., и не е изтекла до предявяване на иска за съществуването им по делото. Ето защо съдът намери за неоснователно възражението по чл. 120 ЗЗД в отговора, за погасяване по давност на дължимите се от ответника горепосочени главница и възнаградителни и законни лихви по процесния договор за кредитна карта. Поради това съдът намери, че последните са възникнали и съществуват към релевантната датата на приключване на съдебното дирене (чл. 422, ал. 1 ГПК). Ето защо и предявените от ищеца искове по чл. 422, ал. 1 ГПК за съществуването им следва да се уважат, като основателни, до горепосочените им размери и периоди, като се признае за установено по отношение на ответника, че дължи на ищеца 1000 лева за главница от невърнатия кредит по договора за кредитна карта, с 537.53 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г., с 4.72 лева законна лихва от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г. и законна лихва върху главницата от подаване на 23.04.2021 г. на заявлението и исковата молба в съда с оглед фикцията на чл. 422, ал. 1 ГПК до изплащането ѝ, а искът му за съществуване на негово вземане за възнаградителна лихва в останалата му част, над сумата от 537.53 лева от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г., до претендираните 568 лева от 30.03.2021 г. до 05.04.2021 г., както и изцяло искът му за съществуване на негово вземане за 304.72 лева наказателна лихва по т. 22 и 23 от ОУ, във вр. с т. II.Б2 от бюлетина му за лихвите за периодите от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г., следва да се отхвърлят, като неоснователни (чл. 422, ал. 1 ГПК). Други релевантни доказателства, които да навеждат на изводи, различни от посочените, съдът намери, че няма представи по делото.

При този изход на делото, сторените от ищеца разноски по същото в общ размер от 561.49 лева (от които 161.49 лева внесена за производството държавна такса, 250 лева внесено възнаграждение за вещото лице и 150 лева възнаграждение по чл. 78, ал. 8 ГПК, във вр. с чл. 25, ал. 1 НЗПП, тъй като е юридическо лице, защитавано в настоящото производство от юрисконсулт), следва да бъдат възложени в тежест на ответника съразмерно с уважената част от исковете или сумата от 461.24 лева (чл. 78, ал. 1 ГПК). При този изход на настоящото дело и ответникът има право да иска да му се присъдят сторените по делото разноски (чл. 78, ал. 3 ГПК). В представения от пълномощника му по делото обаче договор за правна защита и съдействие е уговорено заплащане на уговореното адвокатско възнаграждение от 650 лева в 7-мо дневен срок по банкова сметка или с паричен превод (л. 72), в който случай договорът не удостоверява плащането му, а банкови документи за същото не са представени и липсват по делото (т. 1 от ТР 6/2012 ОСГТК на ВКС). Поради това съдът не може да му присъди съгласно задължителните разяснения в т. 1 от ТР 6/2012 ОСГТК на ВКС това възнаграждение съразмерно с отхвърлената част от исковете (чл. 78, ал. 3 ГПК и т. 1 от ТР 6/2012 ОСГТК на ВКС). При този изход на настоящото дело, следва в тежест на ответника да се възложат, съразмерно с уважената част от исковете по настоящото дело, и сторените от ищеца разноски в заповедното производство в общ размер от 110.68 лева (съразмерни с уважената част от искането му в същото производство от сторените от

него общо 113.51 лева разноси, от които 38.51 лева внесена държавна такса за същото производство и 75 лева дължимо му се възнаграждение по чл. 78, ал. 8 ГПК, във вр. с чл. 26 НЗПП, тъй като е юридическо лице, защитавано в заповедното производство от юрисконсулт) или сумата от 90.92 лева (т. 12 от ТР 4-2014-ОСГТК). Ответникът не е поискал в настоящото производство присъждането и на сторените от него в заповедното производство разноси за заплатено 300 лева адвокатско възнаграждение (л. 46 от заповедното производство). Поради това, с оглед диспозитивното начало в процеса, същите не могат да му бъдат присъдени с настоящото решение съразмерно с отхвърлената част от исквете по настоящото дело (чл. 6, ал. 2 и чл. 78, ал. 3 ГПК, и т. 12 от ТР 4-2014-ОСГТК). Поради това на ответника не се присъждат разноси с настоящото решение.

Воден от горните мотиви, С. районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на С.В.А., с ЕГН *****, с адрес -, че дължи на П., с ЕИК -, със седалище и адрес на управление -, сумата от 1000 лева за главница от предсрочно изискуем кредит по договор за издаване на кредитна карта № 13РКО-А-5745/10.03.2006 г., с 537.53 лева възнаградителна лихва от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г., с 4.72 лева законна лихва от 06.04.2021 г. до 22.04.2021 г., и законна лихва върху главницата от 23.04.2021 г. до изплащането ѝ, за които парични задължения е издадена заповед № 217/29.04.2021 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 1895 по описа за 2021 г. на С. районен съд, КАТО ОТХВЪРЛЯ, като неоснователни, предявените от П., против С.В.А., иск по чл. 422, ал. 1 ГПК за съществуване на вземането за възнаградителна лихва В ОСТАНАЛАТА МУ ЧАСТ, над сумата от 537.53 лева от 06.04.2018 г. до 30.03.2021 г., до претендираните 568 лева от 30.03.2021 г. до 05.04.2021 г., КАКТО и изцяло предявения иск по чл. 422, ал. 1 ГПК за съществуване на вземането за 304.72 лева наказателна лихва за забава по т. 22 и 23 от общите условия на договора, във вр. с т. II.Б2 от раздел втори на бюлетина за лихвите, за периодите от 06.04.2018 г. до 12.03.2020 г. и от 14.05.2020 г. до 05.04.2021 г.

ОСЪЖДА С.В.А. с п.с., да заплати на П. с п.а., сумата от 461.24 лева за разноси по настоящото дело и сумата от 90.92 лева за разноси по заповедното ч.гр.д. № 1895 по описа за 2021 г. на С. районен съд, съразмерно с уважената част от исквете по настоящото дело.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано пред С. окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните по делото.

Съдия при Районен съд – С.: _____